

Väestöliitto

MONIKULTTUURINEN OSAAMISKESKUS

Kotipuu ja Womento

Toimintakertomus 2012

Tavoitteet

Toiminnan päätavoitteena on monikulttuurisen yhteiskunnan edistäminen. Tämä tavoite on Väestöliiton strategian yksi neljästä painopisteestä. Monikulttuurinen osaamiskeskus yhdessä Kansainvälisen kehityksen yksikön ja yhteistyössä Väestöliiton muiden yksiköiden kanssa vastaa tavoitteen toteuttamisesta. Tavoitteeseen pyritään tuottamalla *uutta ymmärrystä, osaamista ja toimintatapoja* maahan muuttaneiden yksilöiden ja perheiden kotoutumisen tukemiseen.

Tavoitetta toteutetaan kahdella osa-alueella

(1) Lasten, nuorten ja perheiden kotoutumisen ja hyvinvoinnin tukeminen (Kotipuu)

Tätä osa-aluetta toteuttaa Ray:n Ak-avustuksella tukema Kotipuu-toiminta. Kehittämistoimintaan on saatu rahoitusta myös Helsingin kaupungin sosiaalilautakunnalta ja koulutustoimintaan työ- ja elinkeinoministeriöltä.

Toiminnan tavoitteena on edistää perheiden, lasten ja nuorten kotoutumista vahvistamalla maahanmuuttajavanhempien omaehtoista selviytymistä perheen ja lastenkasvatuksen kysymyksissä.

Kotipuu-toiminnan osatavoitteet:

- A. Maahanmuuttajia työssään kohtaavien osaaminen vahvistuu ja työskentelytavat uudistuvat kotoutujien tarpeiden mukaiseksi.
- B. Päätäjillä on tietoa ja ymmärrystä perheen, lasten ja nuorten kotoutumisen edistämisen merkityksestä.
- C. Väestöliiton asiantuntijoiden osaaminen kehittyy monikulttuurisuuden alalla.

(2) Maahanmuuttajataustaisten naisten kotoutumisen ja työllistymisen tukeminen mentoroinnin avulla (Womento-hanke)

Tätä osa-aluetta toteutetaan Womento-hankkeella, jota tukee Ray (2012-14) sekä Turun toimintojen osalta Suomen Kulttuurirahasto.

Womento-hankkeen päätavoitteena on kehittää mentorointimallia koulutettujen maahanmuuttajanaisten kotoutumista ja hyvinvointia edistävänä toimenpiteenä. Kehitettyä mallia levitetään ja juurrutetaan valtakunnallisesti.

Hankkeen osatavoitteet ovat:

- A. Mukana olevien koulutettujen maahanmuuttajanaisten yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuus suomalaisten naisten kanssa on lisääntynyt.
- B. Väestöliitossa Womenton asiantuntijoilla on laaja-alainen asiantuntijuus vapaaehtoisen, ammatillisen mentoroinnin ohjaamiseen.
- C. Laaja-alainen yhteistyö maahanmuuttajakysymysten parissa toimivien eri tahojen välillä naisten työllistymiseen liittyen (viranomaiset, oppilaitokset, hankkeet jne.) .

Vuoden alkupuoliskolla päätettiin ja raportoitiin Euroopan Pakolaisrahaston tuella rahoitettu *Vertaistukea pakolaiselle* -hanke ja Euroopan Integraatorahaston tuella toiminut *Welcome Immigrant* -hanke. Vertaistukea pakolaiselle -hankkeen tuotokset

jäivät elämään Kotipuun toiminnassa kehitettyinä materiaaleina ja koulutuksina.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Monikulttuurisen osaamiskeskuksen toiminnan alusta alkaen vaikuttamistoiminnassa on nostettu esiin peruspalvelujen kehittämisen merkitystä moninaistuvan väestön tarpeita vastaavaksi. Uuden Womento-hankkeen kautta myös vapaaehtoistoiminnan merkitystä kotoutumisessa on nostettu esille.

Valtion kotouttamisohjelmassa vuosille 2012–2015 on määritelty kaksi painopistealuetta: (1) maahanmuuttajalasten, -nuorten sekä perheiden että naisten tuki ja (2) työllistymisen edistäminen. Väestöliiton Monikulttuurinen osaamiskeskuksessa Kotipuu toimii ensiksi mainitulla alueella ja Womento-hanke jälkimmäisellä.

Laki kotoutumisen edistämisestä astui voimaan syksyllä 2011. Väestöliitto vaikutti lain valmisteluun ja nyt laissa korostuukin lasten, nuorten ja perheiden tarpeiden huomioiminen. Lain pykälässä 16 kehoitetaan perheen kotoutumissuunnitelmaa tehtäessä kiinnittämään *'...huomiota lapsen tai nuoren kehitystä tukevan ja ohjaavan vanhemmuuden edellytyksiin ja vanhempien tuen ja koulutuksen tarpeisiin'*. Jotta lain tavoite toteutuisi, tarvitaan uutta osaamista muun muassa neuvolan, varhaiskasvatuksen ja peruskoulun toiminnassa.

Laissa myös kehoitetaan tekemään kotoutumissuunnitelma tarpeen mukaan perheen kaikille jäsenille. Kuluneen vuoden aikana Monikulttuurinen osaamiskeskus tuotti *Kotoutujan kompassi* -materiaalin viranomaisten tueksi huomioimaan koko perheen tarpeet kotoutumisvaiheessa.

Kuten edellisenäkin vuonna, myös 2012 Osaamiskeskus osallistui kotoutumislakiin liittyvän *'Osallisena Suomessa'* -hankkeen edistämiseen tarjoamalla koulutusta hankerahoitusta saaneille kunnille. Koulutuksissa nostettiin esiin kotoutuvan perheen tarpeita ja juurrutettiin uusia toimintamalleja julkisen sektorin toimijoille

Uuden Womento-hankkeen toiminta perustuu Väestöliiton teesiin *"Hyvinvointiyhteiskunnan turvaaminen edellyttää maahanmuuttajien kotouttamista ja pitkäjänteistä perhepolitiikkaa"*. Hankkeen toiminnoilla edistetään eri väestöryhmien välistä naisten solidaarisuutta ja edistetään riittävän työvoiman turvaamista Suomessa.

Hankeessa kehitetään kokonaisvaltaista mallia naisten vapaaehtoiseen ammatilliseen mentorointiin ja pyritään juurruttamaan malli osaksi maahanmuuttajien kotouttavaa toimintaa. Vaikuttamistoiminnan painopisteenä vuonna 2013 oli julkisen tietoisuuden lisääminen koulutettujen maahanmuuttajanaisten asemasta ja tilanteesta Suomessa. Keskeisin vaikuttamisen toimenpide on ollut julkaistut artikkelit ja haastattelut (ks. Kohta Artikkelit ja julkaisut)

Lausuntoja ja kannanottoja tehtiin seuraavista asioista:

- Lausunto sisäasiainministeriön selvityksestä ulkomaalaislain perheenyhdistämissäännösten tarkistamisen taustaksi
- Lausunto sisäasiainministeriölle ulkomaalaislain muuttamisesta liittyen lasten säilöönottoon

- Lausunto Aluehallintovirastoille kodin ja koulun välisestä yhteistyöstä ja viranomaisten välisestä tiedonsiirrosta monikulttuuristen lasten koulusta katoamistapauksissa. Lausunto tehtiin ja annettiin yhteistyössä Monikulttuurinen lapsen etu -verkoston kanssa.
- Osallistuttiin Confederation of Family Organizations in the European Union (COFACE) kannanoton muotoiluun Euroopan komission vihreään paperiin perheiden yhdistämisestä.
- Kommentti hallituksen esitysluonnoksesta naisten ja miesten välisen tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta (LSKL:n koordinoima lausunto)

Kotipuun asiantuntijat osallistuivat pyöreän pöydän keskusteluihin perheenyhdistämisestä (Migri), kansainvälisestä suojelusta (Migri), kotouttamisesta (TEM) sekä kuulemistilaisuuteen kansainvälistä suojelua saavien perheenyhdistämisen edellytyksistä (SM). Lisäksi osallistuttiin Helsingin kaupungin lastensuojeluohjelman suunnitteluun ja annettiin asiantuntijamielipide Venäjän ja Itä-Euroopan Instituutin kehittämistavoitteista.

Vuoden aikana kirjoitettiin neljä asiantuntija-artikkelia ja yksi Mielipide-kirjoitus Helsingin Sanomiin. Lisäksi on kirjoitettu viisi blogitekstiä Monikulttuurisen osaamiskeskuksen nettisivuille.

Kunnallisvaaleissa vaikutettiin nostamalla esiin kotoutumiseen liittyviä vaaliteemoja kunnallisvaaliehdokkaille osana Väestöliiton kunnallisvaaleihin liittyvää vaikuttamistoimintaa.

Toimintamallit

Mentorointi

WOMENTO-mentorointimallin ydin on vapaaehtoisesti toimiva mentori-aktori –pari. Mentorointi on voimaannuttava prosessi, jossa kokeneempi henkilö (mentori) auttaa kokemattomampaa (aktori) kasvattamaan osaamistaan ja löytämään polkuja, jotka tähtäävät työllistymiseen koulutusta vastaavalle alalle. Mentorointi tukee maahanmuuttajanaisten osallisuutta ja työllistymistä koulutustaan vastaavalla alalle. Toimintamalli myös parantaa yhteiskunnan valmiuksia ottaa vastaan ulkomailta tulleet osaksi suomalaista työelämää ja arkea. Womento-hanke kehittää ja strukturoi toimintamallia.

Vertaisryhmätoiminta palvelutuotantona

Vanhemmuita vahvistavaa vertaisryhmätoimintaa on juurrutettu julkisen sektorin toimintamalliksi vertaisryhmäkoulutuksen avulla monien vuosien ajan. Uutena juurruttamisen muotona ovat koulutukset, joissa kolmannella sektorilla toimivat, mm. maahanmuuttajayhdistykset, saavat tietoa ja ideoita siitä, miten he voivat olla palveluntuottajina suhteessa kuntaan tarjoamalla vertaistukitoimintaa eri kieliyhteisöille. Palvelutuottajamallia ja -koulutuksia kehitettiin Euroopan Pakolaisrahaston tuella vuosina 2009-2012.

Palvelut

Koulutus-, seminaari- ja puhetilaisuuksia, joissa Kotipuun asiantuntija oli esitelmöimässä, oli vuoden aikana 70. Osallistujat olivat lähinnä julkisella ja kolmannella sektorilla toimivia opetus-, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia. Kuulijoita näissä tilaisuuksissa oli yhteensä noin 3500. Teemoina koulutuksissa oli mm. perheenlähtöinen kotouttamistoiminta,

maahanmuuttajalasten ja -nuorten tarpeet sekä monikulttuurisuus asiakastyössä. Vertaisryhmäohjaajan kolutukseen osallistui 80 henkilöä (16h).

Tilattujen koulutusten ja alustusten lisäksi järjestettiin Kotipuun omia tilaisuuksia seuraavasti: Lokakuussa oli järjestyksessä kolmas Kotoutumisen Ideapäivä, jonka teemana oli verkostojen merkitys kotouttavassa toiminnassa. Ideapäivä toteutettiin work shop – tyyppisenä oppimistapahtumana. Kutsuttuja osallistujia oli noin 25.

Seitsemäs Venäjä-seminaari järjestettiin jälleen yhteistyössä Venäjän kulttuuri- ja tiedekeskuksen, Helsingin Yliopiston, Suomalais-venäläisen koulun kannatusyhdistyksen ja Venäjän suurlähetystön kanssa. Teemana oli oman kielen ja kulttuurin säilyttämisen merkitys kotoutumisessa sekä lingvistiset muutokset toisen sukupolven kommunikaatiossa. Osallistujia oli yhteensä noin 120 ja yhdeksästä eri maasta.

Maahanmuuttajille suunnatuissa Kotipuun tilaisuuksissa oli yhteensä 700 osallistujaa. Näitä tilaisuuksia olivat Venäjä-seminaarin lisäksi somalinkielisille naisille järjestetty yhteisöseminaari terveystarkastuksista (n. 140 osallistujaa) ja Naisten päivä –seminaari kurdinkielisille naisille (n. 100 osallistujaa). Myös yhteistyössä Siirtolaisuusinstituutin ja Helsingin yliopiston kanssa järjestetty 'Palumuuton 20 vuotta: näkökulmia venäjänkielisen väestön kotoutumiseen' keräsi arviolta 40 venäjänkielistä kuulijaa suomenkielisen yleisön lisäksi.

Womenton infotilaisuuksia pidettiin kaksi Helsingissä ja niihin osallistui yhteensä 35 aktoriehdokasta. Turun seudulla pidettiin yhteensä viisi tilaisuutta, joissa oli yhteensä 97 aktoriehdokasta. Myös Raahessa Maaseudun Sivistysliiton Koti maalla –hankkeen seminaarissa pidettiin alustus. WOMENTON edustajat kouluttivat oikeusministeriön haastemieskurssin 2. osiossa ja osallistuivat työ- ja elinkeinoministeriön pyöreän pöydän keskusteluun aiheesta 'Maahanmuuttaja uutena työntekijänä'. Näiden lisäksi yhteensä kolme ryhmätapaamista järjestettiin aktori-mentori ryhmille (kaksi Helsingissä ja yksi Turussa).

Netti- ja puhelinpalvelut

Kotipuu-toiminnan puhelin- ja sähköpostineuvonta ja -konsultaatio toimivat valtakunnallisesti. Palvelua on ollut mahdollista saada anonyymisti. Kehitystyö on aloitettu ja neuvontaa voidaan antaa pian one-to-one –palveluna netissä. Vuoden 2012 aikana neuvontaa sai puhelimitse 299 ja sähköpostitse 72 maahan muuttanutta henkilöä. Näistä venäjänkielisiä oli 211, somalinkielisiä noin 70, englanninkielisiä 31, suomenkielisiä 32, farsinkielisiä 41 ja soraninkielisiä 55.

Kotipuu on tarjonnut konsultaatiota maahanmuuttajia työssään kohtaaville vuoden aikana puhelimitse asiakaskysymyksissä yhteensä 185 kertaa. Eniten konsultaatiopyyntöjä tuli sosiaalialan (62), opetustoimen (49) ja terveydenhoidon(33) ammattilaisilta. Yksittäisiä kysymyksiä tuli myös mm. järjestötyöntekijöiltä, tutkijoilta sekä yritysmaailmasta.

Nettisivuja on uudistettu vuoden aikana ja kävijämäärät kasvoivat loppuvuotta kohti. Kaikkiaan vuoden aikana nettisivuilla oli 30 326 kävijää.

Womento-hankkeessa on vastattu kymmeneen kyselyihin, joita on tullut sekä aktorin että mentorin roolista kiinnostuneilta.

Vertaistukitoimintaa asiantuntijoiden tuella

Vertaistukitoiminta maahanmuuttajavanhemmille on aloitettu vuonna 2005, sitä on kehitetty Euroopan Pakolaisrahaston hankkeella (2009-2012). Hankkeen aikana kehitettiin vertaisohjaajakoulutuksia ja juurrutettiin toimintaa kuntiin. Vertaisryhmätoimintaa on osallistujien näkökulmasta arvioitu syksyn 2012 aikana Helsingin kaupungin sosiaalilautakunnan rahoituksella ARVI-hankeessa. Yhteistyössä helsinkiläisten ala-asteen koulujen kanssa on pidetty vanhempien vertaisryhmiä koti-koulu yhteistyön parantamiseksi. Lisäksi Espoossa kotoutumiskoulutusta järjestävän Axxellin kanssa on testattu kotoutumiskoulutuksiin liitettävän vertaisryhmämallin toimivuutta. Axxellin ryhmiin osallistui kurdin-, darin-, somalin-, englannin-, thain-, bengalin- ja arabiankielisiä vanhempia.

Vuoden aikana asiantuntijavetoisia vertaistukiryhmien kokoontumisia oli 42 kertaa. Ryhmätoiminnassa oli toteutuneita käyntikertoja 377. Jokaisella ryhmäkerralla oli keskimäärin 9 osallistujaa. Ryhmiin osallistui venäjän-, somali-, kurdin ja englanninkielisiä vanhempia.

Järjestölähtöinen auttamistoiminta

Kotipuu-toiminta tarjoaa rajoitetusti palveluohjausta mm. maahanmuuttoon, oleskelulupiin, asumisjärjestelyihin ja parisuhdekriseihin liittyvissä kysymyksissä. Kaikki maahanmuuttajille suunnattu toiminta on maksutonta. Yksilökonsultaatiokäyntejä on vuoden aikana ollut 14 ja ryhmäkonsultaatioita 18.

Lappeenrannan Maahanmuuttajapalvelujen ja Thai-seuran kanssa järjestettiin Tahdolla&Taidolla –parisuhdekurssi Lappeenrannan alueella asuville suomalais-thaimaalaisille pareille.

Maksulliset asiakasvastaanotot

Ei maksullista asiakasvastaanottotoimintaa.

Koulutus- ja asiantuntijapalveluiden tuotteistaminen Kotipuu-toiminnassa

Vuoden 2012 aikana on suunniteltu ja aloitettu Monikulttuurisuuden asiantuntija – prosessikoulutus. Koulutusta pilotoidaan ja kehitetään saadun palautteen perusteella. Tavoitteena on luoda vuosittain toistuva noin 25 opintopisteen laajuinen koulutuskokonaisuus.

Loppuvuodesta aloitettiin myös naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämiseen tähtäävän koulutuskokonaisuuden ja –materiaalin suunnittelu työ- ja elinkeinoministeriön tuella.

Tunnettu ja ihmistä lähellä oleva

Kotipuun asiantuntijat ovat kommentoineet radiossa ajankohtaisia, maahanmuuttoon ja monikulttuurisen yhteiskunnan kehittymiseen liittyviä teemoja kaksi kertaa, samoin Helsingin Sanomissa oli yksi laaja haastattelu. Puhelinhaastatteluja annettiin seitsemän. He ovat myös osallistuneet lasten kaksikielisyyttä käsittelevän tv-ohjelman tekoon sekä konsultoineet maahanmuuttajanuoren kotoutumista ja muukalaisvihamielisyyttä käsittelevän näytelmän

toteutusta. Vanhemmuutta vahvistavaa vertaistukitoimintaa tuotiin esiin myös Tasavallan presidentin toimesta kerättävään 'Hyvä tapa toimii' -hankkeessa.

Womento-hanke on toiminut aktiivisesti tunnettuuden lisäämiseksi. Vuoden aika on oltu mukana kolmessa sosiaalisen median kampanjassa:

- 1) Varma yhtiön Hyvää työtä -kampanja 11/2012. Womento-hanke tuli kolmannelle sijalle äänestyksessä 'hyvästä työstä' lähes 5000 äänellä.
- 2) Hakukone nuorten hyväksi. MTV3 ja Tukikummit ry:n vapaaehtoistyön hakukone. Hakukone aukeaa vuoden 2013 aikana.
- 3) 'Toiminta Suomi' -hanke innostaa toimimaan ja osallistumaan oman ja muiden terveyden edistämiseksi. Suomen sosiaali- ja terveys ry. SOSTE koordinoi portaalia. Sisällön tuottaa kansalaisyhteiskunta ja rahoittaa Ray.

Monikulttuurinen osaamiskeskus on ollut esillä myös Educa-messuilla, Neuvolapäivillä ja Maailma Kylässä – festareilla.

Materiaalit

- ***Vanhempien puheenvuoroja – dvd.***

Dvd:llä maahanmuuttajataustaiset vanhemmat kertovat omin sanoin koulumaailman eroista Suomen ja lähtömaansa välillä ja antavat kokemuksiinsa perustuvia vinkkejä koti-koulu yhteistyöhön niin maahan muuttaneille vanhemmille kuin ammattilaisillekin. Dvd:tä käytetään koulutusmateriaalina.

- ***Kotoutujan kompassi –juliste***

Kotoutujan kompassi-juliste on tarkoitettu kotoutumissuunnitelmia ja muuta kotoutumista tukevaa työtä tekevien avuksi. Värikäs ja havainnollinen juliste kuvaa kompassia, jonka avulla kotoutumissuunnitelman laatija voi havainnollistaa itselleen ja asiakkaalle, millaisia kunnallisia ja järjestökentän palveluja erilaisissa tilanteissa eläville perheille on saatavilla. Esimerkkeinä ovat mm. perheet, joissa on pitkäaikaissairas perheenjäsen, murrosikäinen nuori tai lukutaidoton vanhempi.

Julisteessa nostetaan esiin valtakunnalliset palvelut (mm. KELA, TE-toimisto, nuorisotoimi) että järjestöt (mm. vertaistukitoiminta, urheilujärjestöt, A-klinikka), mutta työntekijä voi kirjata siihen muistiin myös alueellisia toimijoita ja hankkeita, joita hän voi suositella asiakkaalle. Se muistuttaa eri perheenjäsenten kotoutumistarpeiden huomioimisesta ja nostaa esiin vaihtoehtoja kotoutumista tukevista toiminnoista.

- ***Mentorointikansio***

Kansio sisältää tietoa mentoroinnista ja toimintasäännöistä, mentorointisopimuksen, tapaamispäiväkirjan, ohjeet parityöskentelyyn, erilaisia esimerkkejä toimintamenetelmistä sekä keskustelunaiheista parityöskentelyssä. Paketissa on myös SITRAn rahoituksella tuotettu opas, joka esittelee vapaaehtoisuuteen perustuvan WOMENTO-projektin toiminta-ajatusta, päämääriä ja mentoroinnin käytännön toimintatapoja.

- ***Womento-juliste ja -esite***

Sosiaaliset innovaatiot

Innovatiiviset palvelujärjestelmät eli kehittämishankkeet

Womento-hanke on sosiaalinen innovaatio. Se käsittää uudenlaisen mallin kehittämisen kansalaisyhteiskunnan, julkisen- ja yksityisensektorin toimintaan koulutettujen maahanmuuttajanaisten työllistymisen ja kotoutumisen edistämiseksi. Mallia kehitetään ja testataan, jonka jälkeen se pyritään juurruttamaan osaksi edellä mainittujen sektoreiden toimintaa.

Kansainvälinen kehittämistyö

Vaikka monikulttuurisen osaamiskeskuksen toiminta on suuntautunut kotoutumisen edistämiseen Suomessa, on ollut tärkeää ylläpitää kontakteja ja olla mukana myös kansainvälisen kehittämistyön areenoilla.

Monikulttuurisen osaamiskeskuksen edustaja toimi Confederation of Family Organizations in the European Union –järjestön työryhmän puheenjohtajana keväeseen asti. Osaamiskeskuksen työntekijä on osallistunut myös International Organization for Migration –järjestön monikulttuurisen nuorisotyön työpajatoimintaan sekä Euroopan Komission Thematic Working Group on Early School Leaving -työryhmätyöskentelyyn, jossa esiteltiin muun muassa yksikön kehittämä vertaisryhmämalli.

Monikulttuurisuuden osaamiskeskus on myös edustettuna Kehys ry:n Siirtolaisuus –työryhmässä, jossa seurataan aktiivisesti Euroopan Unionin siirtolaisuus politiikkaa.

Lisäksi Kotipuun edustaja on osallistunut kansainväliseen monikielisyysseminaariin Sahan autonomisessa tasavallassa, kansainväliseen naiskonferenssiin Tampereella sekä pohjoismaiseen somalikonferenssiin Helsingissä. Keskukseen toimintaa on myös esitelty useille kansainvälisille vieraille, muun muassa European Parliamentary Forum on Population and Development –ryhmän hallituksen jäsenille. Womento-toimintamallia on esitelty European Website on Integration –nettisivuilla.

Yhteistyö jäsenjärjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa

Monikulttuurinen osaamiskeskus teki vuoden aikana yhteistyötä lukuisten eri järjestöjen ja organisaatioiden kanssa. Kotipuun edustaja on ollut vuoden aikana mukana monissa verkostoissa ja jäsenenä ohjausryhmissä, neuvottelukunnissa ja asiantuntijaryhmissä (ks. liite 'Edustukset' lopussa). Kehittämisyhteistyötä tehtiin muun muassa Marttaliiton, Vantaan Nice Hearts ry:n, HRM Partners Oy:n, Kansainvälisen seurakunnan ja AmiEdu- ja Axxell- aikuiskoulutusinstituutioiden kanssa. Osallistuminen antaa mahdollisuuden viedä oman toiminnan tavoitteita eteenpäin ja avartaa omaa näkemystä kotouttamistyön kentästä.

Monikulttuurinen osaamiskeskus oli edelleen aktiivinen toimija Monikulttuurisen lapsen etu –verkostossa. Osaamiskeskus otti hoitaakseen verkoston puheenjohtajuuden syksystä eteenpäin.

Taustatyötä on tehty myös vammaisten lasten perheiden tuen tarpeen kartoittamiseksi yhteistyönä Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiön, Kehitysvammaisten tukiliiton, AS-liiton ja Vammaisten maahanmuuttajien tukiyhdistys Hilman kanssa. Selvittämistyön tuloksena Monikulttuurinen osaamiskeskus kehitti ammattilaisille suunnattuja koulutussisältöjään vuoden 2012 aikana.

Koulutussuunnittelua ja –materiaalia tehtiin Ihmisoikeusliiton, Suomen Mielenterveysseuran ja Miehen Linja ry:n kanssa työ- ja elinkeinoministeriön rahoituksella.

Väestöliitossa yhteistyötä on tehty etenkin Väestöntutkimuslaitoksen kanssa liittyen EtnoKids-tutkimukseen sekä Womento-hankkeeseen. Perhekeskuksen kanssa yhteistyötä on ollut Monikulttuurisen pari- ja perhetyön verkoston tiimoilta. Osaamiskeskus osallistui Väestöliiton strategian mukaisen Monikulttuurisen yhteiskunnan edistäminen – kehittämisohjelman suunnitteluun sekä johtoryhmätyöskentelyyn.

Womento-hankkeella oli laaja-alaista yhteistyötä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa. Virallisia yhteistyökumppaneita oli kaksi: Marttaliitto ja Vantaan Nice Hearts. Yhteistyö on kohdentunut muun muassa tiedonvaihtoon, viestintään sekä mentoreiden ja aktoreiden löytämiseen. Lisäksi on ollut yhteistyötä seitsemän muun järjestön kanssa. Yhteistyömuodot heidän kanssaan ovat olleet pääasiallisesti viestinnällisiä ja aktoreiden ohjaamista mukaan toimintaan.

Womento-hanke on tiedottanut yksityissektoria toiminnastaan ja neuvottelut erilaisista yhteistyömuodoista on aloitettu. Näiden yhteyksien kautta on saatu mukaan joitakin mentoreita.

Julkisella sektorilla Womento on tehnyt tiivistä ja tehokasta yhteistyötä Helsingin, Turun ja Kotkan TE-keskusten kanssa. Tärkeä yhteistyötaho Womentolle on ollut myös suurimmat aikuiskoulutuskeskukset. Yhteensä kahdeksassa aikuiskoulutuskeskuksessa ja oppilaitoksessa on järjestetty informaatiotilaisuuksia. TE-keskukset ja aikuiskoulutuskeskukset ovat ohjanneet Womento-hankkeen piiriin soveltuvia ehdokkaita aktoreiksi.

Womenton piirissä toimii myös vapaaehtoinen naisvaikuttajaverkosto, joka ehti kokoontua kerran vuoden 2012 aikana. Lisäksi Turussa on toiminut oma alueellinen yhteistyöverkosto.

Sekä Kotipuun että Womento-hankkeen edustajat toimivat vuoden aikana myös Osallisena Suomessa -hankkeen kehittämistyön kahdessa alatyöryhmässä.

Tutkimushankkeet

Monikulttuurinen osaamiskeskus on osallistunut Suomen Akatemian rahoittaman EtnoKids-tutkimushankkeen valmisteluun yhteistyössä Väestöntutkimuslaitoksen ja THL:n kanssa. Tutkimuksen Väestöliitossa osion *Migrant Families in Transition* aineisto on kerätty ja luokiteltu analyysiä varten. Tuotettua uutta tietoa voidaan soveltaa Osaamiskeskuksen toiminnan, erityisesti koulutusten, kehittämiseen ja toiminnan kohdentamiseen nuoriin.

Monikulttuurinen osaamiskeskus teki tutkimusyhteistyötä Väestöntutkimuslaitoksen ja THL:n kanssa laajassa EtnoKids-hankkeessa, jossa kerättiin tietoa etniseen vähemmistöön kuuluvien

nuorten terveydestä ja hyvinvoinnista. Myös THL:n MAAMU-tutkimuksen tuloksia jalkautettiin etnisiin yhteisöihin eri tilaisuuksissa.

Womento-hankkeessa aloitettiin opinnäytetyönä (ylempi amk-tutkinto) tutkimus Womento-hankkeen toiminnasta aktoreiden näkökulmasta katsottuna.

Julkaisut ja artikkelit

Womento-hanke ja sen toimintaa on laaja-alaisesti esitelty erilaisissa medioissa vuoden 2012 aikana. Sosiaalisessa mediassa on vuoden aikana ollut viis artikkelia tai esittelyä. Printtamediassa on ollut neljä artikkelia. Väestöliiton sähköisissä uutiskirjeissä Womentosta on ollut esillä neljä artikkelia.

Kotipuun aihepiiriin liittyen on kirjoitettu 4 blogitekstiä ja kolme artikkelia lehtiin. Monikulttuurinen osaamiskeskus on toimittanut nett uutiskirjettä ajankohtaisista aiheistaan. Uutiskirjeen jakelu on noin 1200 vastaanottajaa. Vuoden aikana lähetettiin kolme uutiskirjettä.

Seuranta ja arviointi

Monikulttuurisen osaamiskeskuksen toiminnan tuloksia arvioidaan jatkuvasti sisäisen seurannan avulla. Koulutus-, seminaari- ja puhetilaisuuksista kerätään palautteet osallistujilta. Palautteet näistä tilaisuuksista ovat olleet hyviä (yli 4, asteikolla 0-5). Tulokset tallennetaan osaamiskeskuksen palautejärjestelmään.

Sekä Womento- että Kotipuu-tiimit kokoontuvat viikoittain tiimikokouksiin sekä kerran kuukaudessa pidetään laajempi yhteinen suunnittelukokous. Suunnittelukokouksissa arvioidaan työn painopistealueiden suuntaamista kulloinkin kertyneiden kokemusten ja hankkeiden toimintasuunnitelmien mukaan. Lisäksi henkilökunta raportoi tehtävistään kuukausiraportilla. Talousseuranta tapahtuu kuukausittain.

Womento-hankkeen seuranta ja arviointia on strukturoitu loogisen viitekehyksen mallin mukaisesti. Seuranta tapahtuu hankkeen tavoitteille, tuloksille ja toiminnoille asetettujen mittareiden puitteissa. Seurantajärjestelmä on aikataulutettu hankkeen toimintoihin. Toiminnan vaikuttavuuden arviointia on myös kehitetty vuoden 2012 aikana ja se on osa loogiseen viitekehyksen tavoitteellisia mittareita.

Voimavarat ja talous

Anne Alitolppa-Niitamo, monikulttuurisuusasioiden päällikkö, 100%, 1.1.2011-31.12.2012

Kotipuu-tiimi

Anita Novitsky, monikulttuurisuuden asiantuntija, 100%, 1.1.2012-31.12.2012.

Mina Zandkarimi, monikulttuurisuuden asiantuntija, 100%, 1.3.2012-31.12.2012

Maryan Abdulkarim, monikulttuurisuuden asiantuntija, 80%, 1.1.2012-31.12.2012

Womento-hanke

Satu Mäki-Lassila, projektipäällikkö, 100%, 23.4.2012-31.10.2012

Marina Wetzter-Karlsson, projektipäällikkö, 100%, 1.11.2012-31.12.2012

Inka Saarela, suunnittelija, 100%, 12.3.2012-31.12.2012

Gunta Ahlfors, suunnittelija, 100%, 13.8.2012-31.12.2012

Womento-Turku

Sari Vanhanen, suunnittelija, 100%, 6.8.2012-31.12.2012

Edustukset

Nimetyt jäsenyydet

- Confederation for the Family Organizations in the European Union (COFACE) hallintoneuvoston varajäsen ja työryhmän puheenjohtaja, 5/2012 asti
- European Commission, Thematic Working Group on Early School Leaving, jäsen
- Lapsiasianeuvottelukunnan asiantuntijajäsen
- Kehys ry:n, hallituksen jäsen (vara-pj.)
- Sisäasiainministeriön somaliasioiden asiantuntijaryhmän jäsen
- Sisäasiainministeriön Osallisena Suomessa –hankkeen kahden alatyöryhmän jäsenyys
- Lastensuojelun Keskusliiton Lapsen oikeuksien ja kansainvälisen lasten suojelun neuvottelukunnan jäsen
- SPR:n Maahanmuuttajaohjelman ohjausryhmän jäsen
- Ihmisoikeusliiton Kitke-hankkeen ohjausryhmän jäsen
- Helsingin kaupungin Opetusviraston MANUVA-hankkeen koordinoitiryhmän jäsen
- Familia Clubin Duo-hanke – ohjausryhmän jäsen
- Espoon Osallisena Suomessa – ohjausryhmä jäsen
- Vantaan Osallisena Suomessa – ohjausryhmän jäsen
- THL – Etnokids tutkimushankkeen ohjausryhmän jäsen
- THL:n Kotoutumisen indikaattorit asiantuntijatyöryhmän jäsen
- Maria Akatemia ry:n Masu-hankeen ohjausryhmä
- DIAK Arjesta voimaa- hankkeen selvitysryhmä
- Helsingin kaupungin sosiaaliviraston Chili-hankkeen ohjausryhmä
- Helsingin yliopisto ja Palmenia Nuorten Ikihyvä –hankkeen suunnitteluryhmä
- Nuorten maahanmuuttajien työuran alussa NuMaT-hankkeen ohjausryhmän jäsen
- Helsingin kaupungin sosiaaliviraston Chili-hankkeen ohjausryhmä
- FARO-järjestön hankkeen ohjausryhmä

Verkostot

- Monikulttuurisen lapsen etu –verkoston jäsen

- Suomen Pakolaisavun VETO-verkosto – toimikunnan jäsen
- Paperittomat- verkosto (SPR)
- Vertaistuki toimijoiden VETO-verkosto (Pakolaisapu ry)
- Monikulttuurinen pari- ja perhetyön verkosto (Väestöliitto)
- Pakolaisjärjestöjen verkosto
- Venäjä-seminaari työryhmä
- Wimma-koulutusyhteistyö (Miehen Aika, Ihmisoikeusliitto & Väestöliitto)
- Auroras-verkosto

KOHDERYHMÄ: maahanmuuttajat		
NETTI- JA PUHELINPALVELUT		
Neuvontapuheluja		299 keskustelua
Sähköpostineuvontaa		72 vastausta
LUENNOT JA KOULUTUKSET		
Luentoja, seminaareja kansalaisille	8 luentoa	700 kuulijaa
ASIAKASTYÖ		
Konsultaatio	14 konsultaatiota	
Kurssit (kansalaisille)	1 kurssia	12 osallistujaa
Nettiluennot	2 luentoa	? kuulijaa
MEDIA, JULKAISUT JA MESSUT		
Nettisivujen kävijät	30326 kävijää	
VERTAISRYHMÄT		
Vertaisryhmiä	42 kokoontumista	käyntikertoja 377 eli noin 9 osallistujaa/krt
MENTOROINTI		
Aktorit ryhmissä/ odotuslistalla	3 ryhmätapaamista	24 aktoria ryhmissä/ 26 odotuslistalla
KOHDERYHMÄ: ammattihenkilöstö		
NETTI- JA PUHELINPALVELUT		
Neuvontapuheluja		185 keskustelua
LUENNOT JA KOULUTUKSET		
Luento/alustus/puhe	70	3500 kuulijaa
Laaja-alaiset koulutukset	4 (vertaisohjaaja-koulutus)	80 osallistujaa
Konsultaatio	18 ryhmä- konsultaatiota	
MENTOROINTI		
Mentoreita ryhmissä/ odotuslistalla	3 ryhmätapaamista	24 mentoria ryhmissä
Vaikuttajanaisten ryhmässä	1 tapaaminen	164 jäsentä
Neuvontapuheluja ja sähköpostineuvontaa		n. 30 neuvontapuhelua
MEDIA, JULKAISUT JA MESSUT		
Tieteelliset artikkelit	1 artikkelia	
Muut artikkelit	6 lehtiartikkelia (2 Kotipuu, 4 Womento)	
Lausunnot ja kannanotot	4 lausuntoa	3 kannanottoa
Sosiaalinen media		
Kotipuu	4 blogikirjoitusta	120 fania
Womento	5 Facebook, blogi tms. some	
Haastattelut	3 haastattelua	4 radio- ja TV

LIITE 1.**Toimintojen kehitys ja jakautuminen lukuina vuosina 2003-2012**

KOHDERYHMÄ: Maahanmuuttajat	2003-2005 C-rahoitus	2006-2008 Ak-rahoitus	2009- 2011 Ak- rahoitus	2012 Ak-rahoitus	yhteensä
Asiakastyö	100	35	29	14	178
Neuvonta	350	480 (sis. asiakas- tapaamiset	1487 (sis.Finfo- neuvonnan)	371	2688
Vertaisryhmät	17/70/85	31 ryhmää/ 155 tapaamista 252 hlöä	21 ryhmää/80 tapaamista/297 hlöä	8 ryhmää/42 tapaamista/72 hlöä	77 ryhmää/347 tapaamista/706 hlöä
Seminaarit tms.		1400	548	700	2648
Vertaisohjaaja ohjaajakoulutus		9	61	12	82
Aktorit ryhmissä/jonossa				24/26	24

KOHDERYHMÄ: Ammattihenkilöstö Päätöksentekijät	2003- 2005 C-rahoitus	2006-2008 Ak-rahoitus	2009-2011 Ak-rahoitus	2012 Ak-rahoitus	yhteensä
Konsultaatio ja tiedotus	700	680	730	203	2313 yhteydenottoa
Koulutukset, alustukset ja toimintamallien siirtäminen	4000	7500	11055 +vertais- ohjaajakoulut. 154 osallistujaa	3500 + vertaisohjaajak oulut. 80 osallistujaa	26289 hlöä
Työnohjaus	9	62	-	-	71 krt
Lausunnot, kannanotot, artikkelit	15	24	26 lausuntoa 19 artikkelia 4 blogia 11 haastattelua	4 lausuntoa 7 artikkelia 4 blogia 3 haastattelua	117 kpl